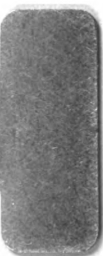
ERNSTIGE BRIEF, AAN DOMINE JOHAN BARUETH, SCHRYVER DER HISTORIE VAN HET...

Nicolaas Hoefnagel

ERNSTIGE
BRIEF,

AAN DOMINE

JOHAN BARUETH,

Schryver der Hiſtorie van het Stadhouderſchap, Oud Predikant te Dordrecht, en Curator der Latynſche Schoolen aldaar.

Waar in aangetoond wordt dat zyn W. Eerw. Werkje, het KWYNEND VADERLAND, beſtaande in twee Brieven aan PETRUS HOFSTEDE, Profesſor Honorair en Predikant te Rotterdam, ſtrydig is tegen de

WET DES HEERE,

EN WEL TEGEN HET

VYFDE, ZESDE EN NEGENDE

GEBOD.

NATIONALE BIBLIOTHEEK

ERNSTIGE
BRIEF,
AAN DOMINE
JOHAN BARUETH.

WEL EERW. EN ZEER GELEERDE HEERE!

Deeze Tytel dien ik te gebruiken, hoewel ik rondborstig uit bekenne, het my tegen de borst heeft gestooten, aan een Man, die schoon een Eerwaardig Ampt bekleedt en Jaaren bereikt hebbende, waar aan men anderzins alle Eer verschuldigt is; nogthans door zyn Handelwys in deeze daagen betoond, ten eenenmaal het Eerwaarden van zyn Caracter zo wel als dat van zyne hooge Jaaren ontluistert. Ik herhaale, het heeft my tegen den borst gestooten, aan zulk een Man dergelyk eene Tytel te geeven; Geleerde Heer! gaat nog wat heen, en is in allen deelen zo tegenstrydig niet, als men aanmerkt dat 'er tweederly soorten van Geleerdheid heerscht, te weeten Geleerdheid tot opwekking der Deugd, en Geleerdheid om door slinksche wegen de Waarheid te verdraaijen: (*zo men dit laaste Geleerdheid, en geen Arglistigheid, moet noemen*,) want is het Arglistigheid, dan zoude zulk eene eerder de Tytel toekoomen, van

Oneerwaardige Argliftige Heere, maar neen, dit zoude my miffchien in moeite brengen, want het zoude niet onmooglyk zyn, dat men my met de Heilige Blaaderen aan boord kwam, en wel met de WET DES HEERE, daar in het *Vyfde Gebod* GELEERD en GEBOODEN wordt, *Eert uwen Vader en Moeder op dat uwe dagen verlengd worden in den Landen dat u de* HEERE *uwen* GODT *geeft.* En alzo ik begryp, dat hier door niet alleen verftaan word onze vleefchelyke Ouders, uit welke wy Gebooren zyn, volgens Prov. 23, v. 22. *Hoort na uwen Vader, die u gewonnen heeft*, &c. maar ook tevens, die de plaats van Vader en Moeder over ons bekleeden, als Stief-Vaders, Stief-Moeders, Schoon-Vaders, Schoon-Moeders, Groot Vaders Groot-Moeders volgens Exod. 18, v. 24. *Mofes nu hoorden na zynes Schoon Vaders ftemme: ende hy deede alles wat hy gezegt hadde*, en in 't zelve Boek het 34 Hoofdft. v. 7. *Die de Weldadigheid bewaard aan veel duizenden, die de Ongerechtigheid en de Overtreedinge, en de Zonde vergeeft: Die (den Schuldige) geenfints onfchuldig en houdt, bezoekende de Ongerechtigheid der Vaderen aan de Kinderen, ende aan de Kinds Kinderen, in het derde ende in het vierde (lidt.)*

Alzo word ons geleeraard Joh. 8, vs. 39. Maar dat ook onder die Vaders gefteld moeten worden, die in macht en aanzien over ons gefteld zyn, en wel in de *Polietique* ftaat hooge en laage Overheden. volgens Jef. 22, vs. 21. *Ende ik zal hem met uwe Rok bekleeden, ende ik zal hem met uwe*

Gor-

Gordel sterken en uwe Heerschappyen zal ik in zyne Handt geven; ende hy zal den Inwoonderen te Jerusalem, en den Huyse Juda tot een Vader zyn.

Maar dat wel de basis en het oogmerk van zulke verkeerde Geleerde (denk ik) zoude zyn, om my met de Heilige Blaaderen te willen bewyzen, dat het ook niet voegzaam is, dat men een Man die de Waarheeden des Heilige Bybelboeks verkondigd, met de Pen attakeerd, ja zy zoude hun bewysplaatzen by brengen, en zeggen dat men ook door de woorden, *Eerd uwe Vader en Moeder, op dat uwe dagen verlengt* &c. moet verstaan de Kerklyke Staat, de *Leeraars* en de Opzienders der Gemeenten, ja zelfs in de Huishoudelyke de Heeren over haar Dienstboden. Doch wy zullen by de Leeraars en de Opzienders der Gemeenten blyven, en hier toe zoude zulke Verkeerde Geleerden na alle Apharentie by brengen. 2. Regum 2. vs. 12. Daar Elia ziende hoe Elias door een Onweeder met een vuurige Waagen en vuurige Paarden ten Hemel opgenoomen wierd, uitriep: *Myn Vader, myn Vader, Wagen Israëls en zyne Ruiteren* &c.

Verre van my, dat ik zoude ontkennen dat braven hun plicht betrachtende Leeraar en Opzienders der Kerke, hier toe niet gerechtig zyn om zich daar op te beroepen, ik weet ons word Geleeraard, en daar word duidelyk gezegt 1 *Thess.* 5 vs. 13. *Ende acht ze zeer veel in Liefde, om hares werk wille*, (en verder) *zijt vreedzaam onder malkander.* Ja ik weet en ben bewust, dat het ons wel hoog-

lyk bevoolen word, om hun een behoorlyke bezolding te laaten toekoomen, om dat zy hunne dienst onbekommerd moogen verrichten, gelyk in de woorden duidelyk opgeslooten legt. *Galat.* 6. vs. 6. *Ende die onderweezen word in het woord, deyle mede van alle goederen der geenen die (hem) onderwyst.* De billykheid en dat het niet meer als reedelyk is, dat men voor de Arrebeiders in des Heere Wyngaard zorgdraagd, bewyzen de woorden van 1 *Corint.* 9 vs. 7, waar gezegd word: *Wie dient ooit in den krygh op eigen besoldinge? wie plant eene Wyngaert, ende en eet niet van zyne vrucht? of wie weidt een kudde, ende en eet niet van de melk der kudde?*

Ja wy zyn verplicht aan zulke Leeraars, die getrouw worden bevonden in hun post, gehoorzaamheid als onze Geestelyke Vaders te betoonen, en Hunne goede vermaaningen in acht te neemen, en geensins in de wind te slaan. *Hebr.* 13 vs. 7. *Gedenkt uwer voorgangeren, die U het woordt Godts gesprooken hebbe: (ende) volgt haar geloove na, aanschouwende de uitkomste (harer) wandelinge.*

Uit dit alles blykt dat de naam van Wel-Eerwaarde aan Leeraars die hunne plicht betrachten toekomt; als alle Eer en Achting waardig zynde, doch Ik vermeen dat die betrekking en achting, die wy anderzints voor Leeraars moeten hebben, ophoud, zo gaauw zy schaamteloos genoeg worden, om in de plaats van voorgangeren in het Goede, zo by *Heb.* 13. vs. 7. is aangetoond,

toond, zy in het tegendeel Voorgangeren van Ongehoorzaamheid, Leeraars van Tweedragt en Verkondigers van Leugentaal worden. Zo als ik meen te kunne bewyzen, dat Gy myn Heer BARUETH zyt. —

Nochtans, om dat ik wil toonen geen perſoneele haat te bezitten, ſchoon ik het allerlaagſt! allerſchandelykſt! alleroneerwaardigſt vind, om zodanig met een opgeheeven Hand tegens het *Vyfde Gebod* in de WET DES HEEREN op te ſtaan, zo als Gy in u *Kwynend Vaderland* doet, zo heb ik nogthans, zeg ik, kunne goedvinden, meer uit aanmerking om het Publicque Leeraars Ampt, en de hooge Jaaren die Gy berykt, als wel om dat Gy zulks waardig zyt, U de Tytel van Wel Eerwaarde en zeer Geleerde Heere te geeven, gelyk ik U dan ook voortaan Eerwaarde zal noemen.

U W. Eerw. denk ik, zal uit deeze myne weinig woorden bereids begreepen hebben, waar ik heen wille, namentlyk om U W. Eerw. te bewyzen, dat Gy de Gemeenten eene Ergernis geworden zyt, met zo opentlyk tegen het *Vyfde Gebod* te handelen, en tegen de Souverynen van Land en Stad op te ſtaan, veel nutter W. Eerw. Heer, zoude Gy gedaan hebben, alvoorens gy tot zulke verfoeijelyke eindens de Pen opvatten, dat U W. Eerw. zich erinnerd had de aangehaalde woorden van *Jeſ.* 22 vs. 23. Dit zoude U W. Eerw., zo dezelve eenige gevoelens bezit, van de Wet des Heere, die gy zo menigmaal (doch onwaardiglyk) verklaard en verkondigd hebt, indachtig hebbe ge-

gemaakt de woorden 1 *Petri* 2 vs. 13 tot 17, waar geſchreeven ſtaat: *Zyt dan alle menſchelyke ordeninge onderdanig om des Heere wille, het zy den Koning, als de Opperſte Machthebbende.* (vs. 14) *Het zy den Stadhouder en als die van hem gezonden worden, tot ſtraffe wel der quaaddoenders, maar (tot) prys der geene die goed doen.* (vs. 15) *Want alzoo is 't de wille Gods, dat gy weldoende de mond ſtopt aan de onweetenheid der dwaaze Menſchen.* (vs 16.) *Als vrye en niet de vryheid hebbende als een dekſel der boosheid; maar als Dienſt-Knechten Gods.* (vs. 17.) *Eert een iegelyk: hebt de Broederen lief: vreeſt God: eert den Koning.*

Ik vraag uw Eerwaarde af, hoe Gy uw, betreffende het 13 vers, gedraagen hebt? Geheel niet zo ik vermeen als zulks behoorden, want in de plaats dat Gy uw als een Onderdaan aan den Koning Onderwerpen zoude, zyt Gy voor het oog van geheel Neêrlands Volk, tegen de Opperſte Macht opgeſtaan, ja opentlyk de Onderdanen des Konings getragt, door uw zogenaamd *Kwynend Vaderland*, tot oproer te brengen.

Ik zal Uw Myn Heer Barueth! niet behoeven te zeggen, wien ik door de Koning en Opperſte Macht verſtaan; 't is Uw en yder bekend, dat wy door de Goddelyke Zeegen en dappere Vuiſt onzer Voorvaderen, het geluk genieten, van geen Slaaven eener Monarch te zyn, maar Onderdaanen van Souveryne Hooge Machten, die wy in deeze zin moeten aanmerken als onze Koning en Opperſte Macht hebbende.

Ge

Geheel deeze onze Republicq, geheel deeze Zeeven Vereënigde Nederlanden, roep ik tot getuigen, hoe (zo als Gy hem zelfs op pag. 13. in U *Kwynend Vaderland* noemd, den *Trotsche Engelschman*,) van tyden af aan, niet anders getracht heeft als onze Scheepvaart en Commercie te belemmeren? Ik twyffel geen oogenblik, of zy alle zullen moeten bekennen, dat de *Britten* ons allerlaagst, ja allerschandelykst behandeld, en onze *Opperste Machthebbende*, daar-en-tegen allerbezadigst gehandeld hebben.

Niet tegenstaande dit alles, doet den Trotsche *Brit*, hoe de Opperste Macht deezer Landen, alle vyandschap meiden, ja zelfs van een Satisfactie af zag, die hun rechtvaardig toe kwam; ons een onwettige Oorlog aan —— ons door zulke handelwys, volstrekt geen keur overlaatende aan onze Opperste Macht hebbende, als dat dezelve zich moesten waapenen tegen een Alleronrechtvaardigste Vyand als Groot-Brittannien van ons is. In deeze omstandigheid zynde was de plicht van hun, de gereedste middelen ter welzyn van een Land ter hunner bestiering aan te grypen, waar toe zich Frankryk aanbied en de dadelyke bewyzen geeft, het in geen zeggen maar in doen bestaat, (*St. Eustatius strekt tot bewys hier van*,) om zo gy hem noemd de Trotsche Engelsman te beteugelen.—— Waarlyk iets dat wy als een gunst van de Zorgdraagende GOD voor deeze Republicq in de omstandigheid waar wy in zyn mooge aanmerken. Geen wonder dan derhalve dat de Opperste Macht

hebbende, het zelve Frankryk als een Redder ons toegezonden van den Hemel niet van de hand wyzen; om wyze redenen word zulks door hun gelaaten, en het is onze en vooral U W. E. W. post die ons zulks betaamd te Leeraaren, om ons voor te gaan, met zich aan deeze Menschelyke ordeningen onderdanig te onderwerpen, *om des Heere wille*, maar alles behalve dat bespeurd men in uw geschrift het *Kwynend Vaderland*, in tegendeel, zo straald in het zelve ten klaarsten door, dat gy een voorganger in Ongehoorzaamheid zyt, en met een opgeheeven hand tegen de Wet *Gods* aan zondigd.

Zulks blykt nog klaarder gaat men het 14 *vers.* van het zelve Hoofdstuk na, daar duidelyk geleeraard word, het den Onderdaan niet voegd, het gedrag des *Stadhouder als die van hem gezonden worden*, te berispen, ik denke niet dat U W. E. W. dwaas genoeg zuld zyn, om dit woord Stadhouder daar Petri van spreekt, (schoon in veel opzichte) in alle deelen overeenkomstig te willen stellen, met onze Geliefde *Erfstadhouder* WILLEM de V. Neen ik begryp 'er zodanig een *Stadhouder* door, als de Roomsche Keizers gewoon waaren aan te stellen, zo men in de Heilige Bladeren geschreeven vind, die al wat hy uitvoerden in de naame des Keizers verrichten, moetende rekenschap van zyn doen en laaten aan den Keizer geeven. Dat deeze myne reedenen op waarheeden steunen, kan men na zien in de *Handelingen der Apostelen Cap.* 23, 24, 25 enz. Daar verhaald word, hoe den hoogverlichten Apostel *Paulus* gevan-

vangen genoomen zynde, door den Stadhouder *Felix* en deeze zyn tyd om zynde, voor den Stadhouder *Festus* gebragt wierd, wordende in het byzyn van Koning *Agrippa* verhoord, die *Paulus* door de Geest *Gods* spreekende onschuldig vond, niet kon na laaten te zegge tot Felix *deeze Menschen konde los gelaaten worden, indien hy hem op den Keizer niet en had beroepen*, gelyk men ook verder geschreeven vind, hoe den Apostel na Roome gevoerd wierd, dus blykt dat den Stadhouder ter dier daagen in naamen des Keizers als Rechter regeerden, echter zo niet of men kon zich op den Keizer beroepen; geheel anders is de Regeering deezer Landen geschikt.

Voor eerst hebben wy hier geen Keizer nog Koning, de Monarchy is hier een onbekende zaak, ons Land word geregeerd door Staaten, dit zyn de Souvereinen der Landen, ieder Stad die een stem in Staat heeft, zend daar haar Gedeputeerden om te Raadslaagen wat best en nuttig voor den Landen is, deeze moeten wy aanmerken in de plaats van een Keizer of Koning als de Souvereinen der Landen, van welke den Stadhouder aangesteld word, en een bepaalde macht ontfangt, als daar is, daar ik eigentlyk na toe wil het aanstellen van Burgermeesteren, Scheepenen &c. welke men in die zin zoude kunnen noemen als *die van hem afgezonde worden tot straffen wel der Kwaaddoenders, maar (tot) prys der geene die goed doen.*

De vraag is of U W. E. W. hier aan beantwoord? immers neen, want niet alleen dat gy Myn Heer

BA-

BARUETH, u ontrekt van de Onderdanigheid welke gy aan de Magiſtraat van *Dordrecht* verſchuldigd zeid, maar dat meer is, gy zyt onbeſchaamd genoeg hunnen Wel Ed. Groot Achtb. Handelwyzen te berispen, en u in zaaken in te laaten, niemand minder betaambaar dan U W. E. W. en dat nog ſterker is, gy zoekt door uw Pen de goede Gemeenten van *Dordrecht*, niet alleen, maar van geheel Nederland tegen uwe wettige Overheeden op te ſtooken, met dezelve verdacht te maaken van kwaader trouw, als of de Magiſtraat der Stad, daar gy zo veel jaaren als Leeraar geageerd hebt, en daar gy nog het Ampt van *Curator der Latynſche Schoolen* waar neemd, Heimelyke vyanden van Orange en Naſſau zoude zyn.

Dit bewys ik uit u kwaalyk geïntentioneerd *Kwynend Vaderland* Bladz. 9, daar gy vraagender wys voorſteld, of de *Loeveſtynſche Factie* in onze dagen al uit geſleeten zou zyn? en Bladz. 21, geeft duidelyk te kennen, dat uw gevoelen is de Stad *Dordrecht* en meer anderen Steeden, welke tegen den Heere Hertog in opoſitie komen, het te doen zoude zyn om den Stadhouder in Hoog-Deszelfs Gezag te benadeelen, ja gy gaat verder, en durft u uitlaaten als of de Stad van Amſterdam in het voorſtellen van een kleine *Raad* Zyne Doorl. Hoogheid toe te voegen, en op de aanzoek der Verwydering des Heere Hertog van het Hof, zulk niet zoude hebben durven onderneemen, zulk een voorſtel aan den Vorſt te doen, ten zy de Regeering der zelve Stad, alvoorens met anderen Steeden

den Gecorrespondeerd had; wat is dat anders te zeggen, als dat U W. E. W. daar meede te kennen geeft, als of de Regeeringen van *Dordrecht*, *Haarlem*, *Amsterdam* en meer anderen, een heimelyk Vloek verwanschap en Verradery gesmeed hebben, tegen het Huis van Orange en Nassau?

De snoode listen die gy gebruikt in uw Verfoeilyk *Kwynend Vaderland* overtuigen my, dat gy nog niet en Suft of Kinds zynde, onkundig zyt wat gy doet, maar anders zoude ik het uw hooge Jaaren toe schryven, waar in men meermaalen bespeurd, dat met de kracht van het Lichaam tevens het oordeel en de memorie verzwakken.

Maar neen dit is zo niet, maar een vuil belangen, doet uw zondigen tegen God en u Wettige *Souvereinen.*

Denk niet Eerwaarde Heer dat ik te veel zeg, ik kan het alles goed maaken; want hoe gy u staale Hals en Nekke verhart, ja hoe bedurven uw Oordeel is, hebt gy al te veel de Heilige Blaaderen geleezen, om niet te weeten dat 'er in geen Eeuwen geen snooder oproeriger en tweespald verwekkender Schrift het Dachlicht gezien heeft, als het geen door de Boekhandelaar *Pieter Fredrik Gosse* in 's Hage onder de naam van *Ouderwetse Nederlandsche Patriot* is uitgegeeven, nogthans durft gy het aan de Inwoonderen en Inboorlingen van Nederland, als leezenswaardig aanpryzen, een klaar bewys dat gy die kwaade daaden pryst, nog slegter ziel bezit dan zulke Schryvers. Ja op Pag. 20 in uw *Kwynend Vaderland* zyt gy, onbeschaamd ge-

genoeg om uw Burger Vaderen te beſchuldigen; dat zy onwettig tegen de conſtitutien der Landen hebben misdaan, want hoewel gy daar ſpreekt van de Magiſtraat eener Stad daar gy Amſterdam mede bedoeld, zo was uw niet onbekend dat *Dordrechts* loffelyke en getrouwe Regeering, als ook van anderen Steeden, met die ééne Stad van een conſept zyn.

Echter kund gy goed vinden, als een openbaare Rebel, om op dezelve Bladz. 20, drie openbaare Liebellen van laag bezielden Schryvers (waar van den eene zyn Werken voor jaaren door de Beul verbrand zyn, en de andere zich aan zulk een laagheid ſchuldig heeft gemaakt, dat men hem waardig heeft geöordeeld van niet langer in den Raad op het Capitool geduld te worden,) ingericht om uw wettige Overheeden de Kroon der Eere te ontſteelen, openbaar te pryzen.

Wat moet gy dunkt my ſidderen en beeven! zo gy na denkt hoe gy u voor God en Menſchen bezondigd, ten tweede aan welke gevaaren gy uw aan deeze zeide der Eeuwigheid blood geeft. Rampzalige Grysaard! ſlaat uwe oogen op de ſaamenhang van dit 14 vs. Daar gy vinden zult die geene die gy ſchend geſteld zyn, *tot ſtraffen der Kwaaddoenders, en tot prys der Goeddoenders.* Ik durf uw voor het oog van een Almachtig God afvraagen, of gy Grysaard, ſtaande gy in *Dordrecht* uw Leeraars-Ampt verricht hebt, niet by ondervinding hebt mooge beproeven, de goedheid uwer Burger-Vaderen? immers ja; dit kund gy niet ontkennen, dat

dat zy tot *prys* verstrekken der *Goeddoenders*. Maar Sidder ook teffens, dat zy tot straffen der *Kwaad-doenders* gesteld zyn; en wel voornaamlyk tot straffen van zulke, die hunnen Achtbaarheid niet alleen Schenden en Lasteren, maar dat meer is, die het Schenden en Lasteren billyken en de Band des Eendracht zoeken te verbreeken, waar door Gods-Dienst, Land en Koophandel in gevaar geraakt. Aan deeze misdaat zyt gy schuldig, en zo uw geweete niet ten eenemaal toegeschroeid is, moet gy beeven, voor de Straf die uw Euveldaaden verdienen, alzo uw Burger-Vaderen rechtvaardige reeden hebben, om uw als een Oproermaaker der goede Gemeenten, ten minsten, tot veiligheid hunner Burgers de Inwooning in hunne Stad te verbieden, ja zo gy geen zwaarder straffen verdiend, als geschikt om de *wille Gods te doen*, dat is vreede en Eendracht als dierbaare Panden aan te pryzen, in tegendeel werke des *Satans* verricht, met Tweedragt te zaaijen.

Deeze myne gezegdens bewyze ik met het volgende vs. 15. *Want alzo is de wille Gods dat gy weldoende de mond stopt aan de Onweetenheid der dwaaze Menschen.*

Recht het tegendeel hebt gy Oude Man gehandeld, want wie tegens de Gebooden *Godts* zondigt, en tegens zyne wettige Overheeden op staat, doet Dwaazelyk, en het blykt uit zyne handelinge hy Onweetende is, wat tot zyne eeuwige welzyn strekt, want bezeffende dat hy verplicht is, (volgens *Godts* bevel) de Overheeden over hem ge-

gesteld als zyne Burger-Vaderen te eeren, zoude hy wyzelyk handelen, en niet door Murmureringen tegen hun op staan, dus die contrarie handelen doen, als Onweetenden en Dwaazen die hunne plicht niet kennen. Ik twyffel niet of U W. E. W. zal meer als eens over het *Vyfde Gebod* Predikende, deszelfs toehoorderen vermaand en zelver hebben voor oogen gesteld, dat het den Onderdaanen niet voegd even zo min als het een Kind voegd tegen zyn Ouders ongehoorzaam te zyn, om tegen hunnen wettige Burger-Vaderen op te staan, of derzelve Regeering te berispen, en kwaad van dezelve te spreeken, ten minsten ik vertrouw dat U W. E. W. Predikende over gem. *Gebod*, aldus zult gehandeld hebben. Dit doende volbragt gy de wille *Godts*, dat gy weldoende de mond stopte der Onweetenheid en Dwaaze Menschen.

Doch wat moet men nu van zulk een Leeraar denken, die weleer aldus Predikten, en nu openbaarlyk daar tegen handeld, ja de Onweetenheid en Dwaaze Menschen in de plaats van de Mond te stoppen, zelver aanzet tot Dwaasheid, en door snoode listen de Onweetenheid zoekt te verleiden, en aan te spooren tot Murmurering, en Ongehoorzaamheid tegen hunne Burger Vaderen?

By my is het een eeuwige waarheid, dat een van driën zeker is, dat gy Predikende niet en wist wat gy leerden, of dat gy zulk wel weetende, 'er geen geloof aan sloeg, of anders dat gy een Oude Zondaar zyt, die tegen betet weeten van zyn Contientie de goede Gemeenten zoekt te misleiden.

Zo

Zo dit laatste dat wel het waarschynlykst is, in waarheid bestaat; zo houde ik uw voor het gevaarlykste Meubel der gantsche Republicq, en het was te wenschen, 'er in tyds zorg voor gedraagen wierd, de Hooge Machten deezer Landen, beletten uw *Catechismus der Wysheid en Deugd of Onderwys en Zamenspraaken in de Grondbeginzelen der Natuurlyke en Schriftuurlyke Wysbegeerte en Zedekunde, ten dienste voor Jongelingen en Jongvrouwen* enz. Nimmer het licht zag, want wat Zedekunde heeft men te verwagten dat iemand leeren zal, welkers Zeden, in zulk een verre graat verdurve zyn, dan die van U W. E. W.? Ja, ik schrik! als ik uw Caracter en Zielsgeneigdheid uit uw schryven ondek, en nagaan, dat mogelyk uw geheele toeleg is, om de Jeugd uw slegte gevoelens voor de Overigheid en het Vaderland in te prenten. Te meer word ik in dat denkbeeld bevestigd, als ik nagaan wie de Commissie toevertrouwt is, om gem. *Catechismus* te laaten Drukken, en dezelve vervolgens uit te geven, te weeten *Pieter Frederik Gosse*, een Man die door zyn Advertissementen in de Couranten, en door de *O. N. Patriot* meer dan genoegzaam bekend is, voor een groote Vyand van *Staaten* en *Magistraaten*. Dus uit zulk een Canael komende, kan men gemakkelyk begrypen het niet veel goeds voor Vaderland en Volk zal zyn, en niet tegenstaande ik in 't *Kwynend Vaderland* van U W. E. W. op Pag. 14, vind, dat gy den Tytel en het Register daar van, aan de Wel Eerwaarde zeer Geleerde Heer PETRUS

Hofstede hebt gezonden, en dezelve de goedheid gehad heeft, zo als gy in de 2de Brief bladz. 18 meld, om de Tytel uwer *Catechismus* te verbreeden, zo beneemd het echter myn vrees niet, dat het een allernadeeligste *Catechismus* ter ondermyning van zuiveren Vaderlandsche gevoelens zal zyn. Want om uw de waarheid te zeggen D°. Barueth! ik heb ook zeer weinig goede Opinien van D° Hofstede, want bezat die Heer zo veel Deugd en Godvrugt als hy geleerdheid bezit, zo zoude hy U W. E. W. wiskunstig onder het oog hebben gebracht, de onbetaamlykheid van uw gedrag, jegens uwe wettige Burger-Vaderen, ja hy zoude uw het 16 vs. uit voorgem. Hoofdstuk hebben kunnen voor leggen, dat gy uw moest wagten om tegens de Wille Gods uw te laaten gebruiken, als een *Dekzel der Boosheid*, maar neen ik kan niet bemerken Zyn W. E. W. zulks gedaan heeft, alzo gy in uw tweede Brief volhart met Lastertaal te spreeken, en vlak tegen de woorden Petri, handeld, daar gezegd word *als vrye, en niet de vryheid hebbende als een Dekzel der Boosheid, maar als Dienstknegten Godts.* Kan 'er nu Onbeschaamder, kan 'er Heilloozer bedacht worden als gy Myn Heer Barueth gedaan hebt, met zulk een verfoeilyk Liebel als het Weekblad de *Ouderwetse Patriot* met uwe goedkeuring te bekroonen? een Weekblad, het welk Formeel niet anders was, en nog is ingericht, als om Burger, tegens Burger op te zetten, of durft gy ontkenne, zulks zo niet is? hoe Geweeteloos hoe Halsterkig gy zyt, gy kunt niet

looc-

loochenen of het blykt, dat de Schryver of Schryvers van dat Blad, wreede! Ontmenschte! bloeddorstige Schepzelen zyn! die zich 'er op toe hebben geleegen, om was het hun mogelyk geweest een Bloedbad in dit ons Nederland tusschen de Protestanten en Roomsch Catholyke Ingezeetenen op te richten, nogthans kan het zo als in uw *Kwynend Vaderland* blykt uw goedkeurig weg draagen. Ja dat meer is, de week na dit Bloeddorstig Vertoog het licht zag, durft gy uw, die zich een Dienstknecht *Gods* noemd, aandadig maaken om zelfs uwe hand met uw naam daar by, aan dat verfoeilyk Blad te leenen, en ach! ik wenschte van uwent weegen, ja ik wenschte het om de Blaam die door zulke als gy zyt, op Godvrugtige Verkondigers van het Euangelie komt, dat het niet waar mogte zyn, het welk men zegt, namentlyk dat gy thans de Schryver en Vervolger der *Patriot* zyt; want wat kan zulks anders te weeg brengen, als dat onkundige, of lieden van een andere Religie nagaande uw handelwys, andere Leeraars die meer Deugd en Godvrugt in hun pink bezitten, als Gy en *Hofsteeden* zamen in uwer beide gansche Ziel en Lichaam, na uw afgemeeten en met een sop overgoten worden? doch ik hoop nogmaals, dat men uw als Schryver van dat Liebel ten onrechte betigd. Het is al boos genoeg, dat gy het goed keurd, en 'er blyken van zyn, 'er de hand in geleend te hebben, en dus uw opentlyk tegen de woorden Petrie aan hebt laaten gebruiken, als een *Dekzel der Boosheid*; daar in tegendeel uw post

had geweeſt, om als een Dienſt-Knegt Gods te handelen, uw Mede-Landgenooten en Burgers te hebben vermaand, tot Gehoorzaamheid, Onderdanigheid, Liefde, Vreede en Eendracht. Maar neen, gy wekt hun op tot Opſtand, Tweedracht en Twiſt.

ô Gryzaard! Gryzaard! Oude Man! Oude Man! hoe weinig beantwoord gy aan vs. 17. *Eert een iegelyk hebt de Broederen lief: Vreeſt Godt, eerd den Koning.* Kund gy zeggen dat gy een iegelyk eerd? immers neen, want gy ontziet uw niet de Burger-Vaderen van het aan het land zo getrouwe *Dordrecht* wiens Onderdaan en Inwoonder gy zyt, te blameeren, te beliegen en te belaſteren, doet gy dat hun, die gy weet dat geſteld zyn *tot ſtraffen, wel der Kwaaddoenders, maar (tot) prys der geene die goeddoen*, hoe veel minder zult gy uw ontzien, om zulks uw Meede-Burgers te doen? als voor dezelve nog minder vrees hebbende, zult gy uw geheel niet ontzien dezelve te onteeren, verre van daar is het van uw, dat gy een iegelyk zoud Eeren op bladz. 22, in uw *Kwynend Vaderland* braakt gy uw Gal uit op Schryvers, by alle waare Vaderlanders hooglyk bemind, ik meen de *Poſt van de Nederrhyn*, een Gadeloos! Heerlyk! doorkundig Weekſchrift, daar alles in doorſtraald, wat men getrouw kan noemen, als nog Staat, nog Stadhouder, nog Magiſtraat (gelyk gy doet) ſchendende, nogthans onteerd gy hun, en in tegendeel keurd gy een Infaam Liebel voor goed.

Betreffende de *Broederlyke liefde*, hebt Gy nog min-

minder kennis aan, alzo Gy in uw handelwys betoond, dat het uw tot vermaak zoude ſtrekken, dat het Burger Broederlyke bloed door Tweedracht tuſſchen Gereformeerden en Roomſche te verwekken, langs Neêrlands Straaten guſten? Maar neen! hoe Bloedgierig Gy en de Schryvers der *Ouderwetſche Patriot* daar na verlangen, uw Gryze Kruin zal zulks niet beleeven; maar is dit Liefde om de Broederen tot ongehoorzaamheid, ja tot Moorden aan te zetten? Neen, het is by my zyne Broederen verderf zoeken en haaten. Gy zoud licht tegenwerpen, dat Gy in die daagen de *O. N. Patriot* niet geſchreeven hebt, Gy hebt hem doch echter goed gekeurd, en zelfs met Brieven aan D^o^. Hofstede vereerd, om dezelve in dat Verfoeilyke Liebel te plaatſen.

Legt in zulk een handelwys door uw gehouden opgeſlooten, dat Gy *Godt Vreest en den Koning Eert?* Immers neen, alles behalven dat, want bezat Gy de minſte *Godvreezendheid*, zo moeſt Gy Beeven en Trillen voor Zyne gramſchap, om dat Gy uwe Vaderen onteerd en ongehoorzaam zyt; ja Gy zoud een walg hebben van hun, die de Hooge Machten ſchenden en laſteren. Doch alles het tegendeel; Gy helpt hun zelve, en vreeſt in het minſt de Toorn *Gods* niet, om in meer dan dit poinct de Wet des Heeren te overtreeden. Als daar is het Derde *Gebod*, daar de Wet zegt, *Gy en zuld de Name des Heeren uwes Godts niet ydelick gebruiken; Want de Heere en zal niet on-*

 ſchul-

schuldig houden, die zynen Naam ydelick gebruyckt. Wat is het nu anders, of hoe moet men het noemen myn Heer BARUETH, als een ydel gebruik van GODS Naam te maaken, dat Gy in een Papier als uw *Kwynend Vaderland*, daar Gy Godlooze Overigheid hoonende, Tweedracht zaijende, Liebellen in goed keurd, GODS Naam in durft voegen, en het waage durft, zo als Gy op bl. 22 doet, „ dat gy vreest dat de Heilige GOD, die „ een Wreeker is zeer grimmig, die alle wer„ kers der Ongerechtigheid haat en de Leugen„ spreekers verdoet, naar zyn rechtvaardig oor„ deel, ons thans zorgeloos, hartnekkig en on„ verbeterlyk Volk noch al zwaarder zal straffen, „ doende nog plaagen tot onze plaagen."

Ik denke, iemand die de minste oordeelkunde, en immer de *O. N. Patriot* geleezen heeft, en weet van welk een God onteerende Burgertwist verwekkende natuur dat Papier is, en dat de BARUETH zulks goed keurd, in dezelve Brieven daar hy aldus van GOD spreekt, of hy zal moeten zeggen, dat Gy myn Heer de Naame GODS ydelyk gebruikt. Neemd het my niet kwalyk, D°. BARUETH! dat ik Uw vergelyken moet by die Joden, daar *Hand.* 19 vs. 13 van gezegd word: *Ende sommige van de omzwevende Joden, zynde (Duivel) bezweerders, hebben haar onderwonden de Name des Heere Jesu te noemen, over de geene die booze geesten hadden, zeggende: Wy besweeren u by Jesum, die Paulus predikt.* Deeze Joden vrees-

de

de Jesum niet, waarom, zy geloofden niet in hem.

Ik bespeur in uw *Kwynend Vaderland*, de minste Godvreezendheid niet in uw. want zulks plaats vindende, zoud gy aldus *Gods* Heilige Naam te veel Eerbied toegedraagen hebben, om dezelve in uw Brieven, die gy naderhand KWYNEND VADERLAND getyteld hebt, in een Liebel zo als de *O. N. Patriot* is, te plaatsen.

Zo 'er by U W. Eerw. nog eenig nadenken is, van Vreeze GODS, zo moet het uw treffen in uwe Oude Dag, door de Publicque Druk, dit gezegt te worden; doch begrypt myn Heer! ik bevind 'er my toe verplicht, zo ik Spr. 29 vs. 24 nagaan, daar ons geleerd word, *dat die een Vloek hoort en geeft het niet te kennen, die haat zyne Ziele.*

Ja ik wenschte dat ik het hier by berusten kon laaten, maar zal ik voor de vuist spreeken, ik moet U W. Eerw. grootelyks beschuldigen, tegen het Zesde Gebod, *gy en zuld niet doodslaan*, uw misgreepen te hebben. Als Leeraar zal ik uw niet behoeven te zeggen, dat GOD ons leerd, verbiedende den Doodslag, ook tevens de wortel des Doodslag verbiedende, als Nyd, Haat, Toorn, Wraakgierigheid, *een ygelyk die zyne Broeder haat is een Doodslager.* 1 Joh. 3 vs. 15, Matth. 21, 22. en in menigte van Schriftuurplaatsen meer, daar beweezen word Tweedragt en Krakeel, Haat verwekt, en Haat vervolgens Doodslag.

Ik vraag uw af, of 'er grooter Tweedracht ge-

zaald kan worden, als dat men Burgers tegens Burgers ophist, en een Inlands Bloedbad zoekt te bewerken? Gelyk de O. *N. Patriot* over uit was, en dat gy goedkeurd, waar door gy U zelfs hooggaande schuldig gemaakt hebt, tegen het *Negende Gebod*, alwaar de Wegt zegt, *gy en zuld geen valsche getuigenissen spreeken tegen uwen naasten.* Waar onder behoord niemand zyne woorden te verkeeren, *Syr.* 4 vs. 24, *doet de verkeerdheid des monds van uw weg, en de verdraaitheid der lippe doet verre van u. Matth.* 26 vs. 61 vergeleeken met *Joh.* 2 vs. 9.

U W. Eerw. kan Ik niet denken dat zo onkundig Is als Gy uw wel houd, op Bladz. 8 en 9, alwaar Gy de schuld geeft dat onze Zee- en Landmacht in geen beter staat van Defentie gebracht is, niet onduidelyk zoekt te wyten aan de Regeering dier Magistraaten, daar Gy het op gelaaden hebt, met hun op den hals te schuiven, dat zy de Propositien diens aangaande, door den Stadhouder gedaan, van de hand hebben geslaagen. Ik herhaale nogmaals, U W. Eerw. is zo onkundig niet, of is bewust, het nimmer aan de Staaten van Holland gemankeerd heeft, en vooral aan de Stad van Amsterdam niet, om onze Land- en vooral onze Zeemacht (van welke laatste de welvaard der Republicq afhangd) in behoorlyke staat van tegenweer te brengen. Wie hier aan twyfeld, behoefd niet meer te doen, als het overheerlyk fraay en welmenend Werkje, of klyne Boeksken, (voor

een

één Stuiver voor den Armen) genaamd *Vriend-Broederlyke Vermaaning*, te leezen, door wie geschreeven weet ik niet; maar dat is zeker dat hy meer Godvreezendheid bezit dan Gy BARUETH; voor eerst staat den Schryver niet op tegens *Staat*, *Stadhouder* of *Magistraat*, veel minder dat hy Neerlands Volk tegen de zelve op hist, ten tweede beschuldigd hy niemand, en ten derde toond hy klaarlyk uit de Registers der Stad Amsterdam, tyd en uur aan, waar door de Bereidwilligheid in het toestemmen der Propositien van Zyne Doorluchtige Hoogheid blykt, in een woord dat kleine Boeksken, kan uw tot een Spiegel verstrekken, waar in gy uw zelve kund beschouwen, en zien zult dat gy een Verkeerder en Verdraaijer van Woorden, een lichtvaardige Oordeeler, een Leugenaar en Bedrieger zyt, die uw Tong en Pen misbruikt. Foei U! bezef wat gy gedaan hebt! gy zyt met uw Overigheid te Lasteren in de Schoenen getreeden der Getuigen, die tegen *Jesum* op stonden voor Cajaphas Matth. 26, vs. 6. Gy hebt als een wederspannige Onderdaan, tegen uwe Burger-Vaders gehandeld, als Simei die David lasterde, 2 Samuel 16, vs. 7 en 8. En zo de Pharizeen gedaan hebben betreffende den Zaligmaaker Joh. 8, vs. 48. Gy hebt even, als die door Valsche woorden, gepaard, met een geveinst gelaat, en gemaakte uiterlyke Gebeerden, getracht de goede Gemeenten te verleiden, 't Eerwaardig Carakter van Leeraar hebt gy uw niet ontzien, te ontheiligen, want

bezeffende dat de woorden van een Eerwaardig Bejaard Predicant veel indruk te weeg kunnen brengen, hebt gy uw hier van bediend. Maar helaas! hoe? niet ten Goeden, niet om Vreeden of Eendracht te doen ſtand grypen. Maar juiſt in tegendeel, zyt gy als een Bedrieger te werk gegaan, en hebt uw niet ontzien, die Liebellen, die Schotſchriften, ingericht om uwe Burger-Vaderen te hoonen, met uwe goedkeuring te bekroonen, maar dat meer is, gy hebt openbaarlyk als Valſche Getuigen tegens uwe wettige Overigheeden geageerd; en geenſins voldaan aan de woorden 1 Petri 2, vs. 1. *Legt dan af alle Kwaadheid en alle Bedrogh*, dus myn Heer gy hebt zo grovelyk als iemand dwaalen kan, tegens het *Vyfde Gebod* gezondigd, en de minſte vreeze voor GOD niet betoond, want zo zulks by uw plaats had gegreepen, had het uw onmoogelyk geweeſt, om als Valſche Getuigen in uw Geſchrift te handelen alzo zulks de eigen werken des Duivels zyn *Apoc.* 12, vs. 10. *Gen.* 3, vs. 1 tot 5. *Joh.* 8, vs. 44. *Actor.* 5, vs. 3. 2. *Cor* 11, vs. 3.

Ik hebbe U W. E. W. in deeze myne Brief bereids aangetoond, Bladz. 11. wie ik door den *Keizer*, *Koning* of de *Souvereinen* deezer *Republicq* verſtaan, namentlyk de *Hooge Machten* van deeze Zeven Vereënigde Provintien, deeze merk ik als de Koning aan, daar Petri vs. 17, van ſpreekt. Zo weinig als gy betoond hebt, vrees voor GOD te bezitten, even zo weinig ſtraald in uw handelwys

wys door, dat gy de *Souvereinen* of den Koning Eerd, in tegendeel in al uw Schrift, in uwe twee Brieven daar uw *Kwynend Nederland* uit bestaat, doet gy niet als die Koning of *Souvereinen* onteeren.

Want niet tegenstaande de Hooge Machten dezer Zeven vryë Gewesten, volmondig uit verklaard hebben, dat de oorzaak der onlusten met Engeland, geensins ontstaan zyn uit het *Preparatoirlyk Plan* door de Regeering der *Stad Amsterdam* ondernomen, maar enkel en alleen, om dat Groot-Brittannien, niet leiden mogt dat wy door onze toetreeding tot de Gewapende Neutraliteit, onze Commercie, de welvaard onzer Landen beschermde, en de Britten slegts het gem. *Plan* tot een voorwendsel gebruikten. Zo zyt gy Myn Heer *Barueth* nogthans vermeetel genoeg, om den Koning! de *Souverein*, of anders gezegt *Hun Hoog Mog.* in uw eerste Brief bladz. 6, van Leugens te betichten, ontsteelende dus uw Vaderen Eer, en was het uw doenlyk de Gemeenten tegen hun op te maaken, moet gy niet bekennen dat gy door zulks doende, tegen de Hooge Machten op staat? en uw weinig kreund aan de Leeringen der Apostel PAULUS aan de Romeinen, daar hy in het 13 Hoofdstuk vs. 1, en 2 zegt, *alle Zielen zyn de Machten over (haar) gesteld onderworpen, want daar en is geen Macht dan van Godt: ende de Machten die daar zyn, die zyn van Godt geordineert.*

Alzoo dat die hem tegen de Macht steld, de ordon-

donnantie GODS *wederſtaat: ende die ze wederſtaen zullen over haer zelven een Oordeel haelen.*

Al wederom een teeken dat gy Godt niet Vreeſt, want die Vreezende zoude gy den Koning Eeren om geen oordeel op uwe hals te laeden.

Op Bladz. 9, tracht gy door Leugentaal de Hooge Machten by het volk verdacht te maeken, als of zy oorzaek waeren, dat onze Scheepsmacht tot zulk een laegte gedaeld was, en hier ſchryft gy de oorzaak van toe, dat het uit een Perſonele haat tegen het Doorl. Huis van Orange voort ſpruit, zy niet in de gedaane Propoſitien hebben willen ſtemmen van den *Erfſtadhouder*, welke Leugens uw bereids door my op Bladz. 25. in deeze Brief zyn aangetoond.

GRYSAART! GRYSAART! onbedachte GRYSAART! waar wil dat heen? Leeſt het 4, en 5, vs. van gem. Hoofdſtuk aan de *Romeinen*, daar ſtaat, *want zy is Gods Dienareſſe u ten goedé. Maar indien gy kwaed doet zo vreeſt: want ſy en draegt het Swaert niet te vergeefs. Want ſy is Gods Dienareſſe, een wreekſter tot ſtraffe den geene die kwaad doet.*

Daerom is het nodig onderworpen te zyn, niet alleenlyk om der ſtraffen maer ook om der Conſcientie wille.

Beef! BARUETH! van uwe gruwelen, die gy, welke geſchikt zyt tot een Dienaar GODS U hebt durven onderwinden, met GODS *Dienareſſe* te onteeren, gy hoord hier uit de woorden van *Paulus* dat zy een Wreekſter is der geene die kwaad doen,

en

en het Swaerd niet te vergeefs en draegt. Dus BARUETH onderwerpt U aan de wille der Hooge Machten, laat af, dat bid ik uw, om 's Lands Vaderen! de Vaderen uwer Stad! verder te Hoonen, te Beliegen en te Belafteren, Vrees! Vrees! de ftraffen van hun, die het *Swaerd niet te vergeefs en draagen*, want zo zy als Wreekers der geene die kwaad doen en tegen de Machten opftaan uw zoude ftraffen, na verdienften, miffchien zoude uw Gryze Kruin nog met meer fchanden ter aarde daalen, als gy bereids Smaatheeden moet beleeven, ziende uw door den openbaare Druk in een Belachelyk en Befpottelyk Daglicht met meer anderen Tegenftreevers der Souvereinen ten toon gefteld; het welke Gy niemand te wyten hebt dan alleen U zelve.

Misfchien fteund Gy 'er wel op, dat Gy een Oud Leeraar zynde, geen gevaar loopt van Straffen te ontfange; doch ik bid U, bedrieg uw zelve niet, denkt dat de Hooge Machten Gods-dienaresse is, en Rechtvaerdig zonder aanzien van Perfoonen handeld, en waarlyk als uw beide Brieven aan Domine HOFSTEEDE gefchreeven, eens ter toetfen gebracht wierde, geloof ik men Uw veel fchuldiger aan misdaad zoude vinden, zo als uit al dit aangetoonde blykt, als de Schryver van de *Aanfpraak aan het Volk van Nederland.*

Dus ik raade Uw als Vriend, (om het Eerwaardig Caracter dat Gy bekleed,) onderwerp U aan de Hooge Machten des 's Lands, en de Burgervaderen uwer Stad en verderen Hooge Regenten

van

van dit vryë Gemeenebest, niet alleen om daar door de straffen te ontgaan, maar ook om Uwe Conscientie willen, op dat dezelve in de laatste oogenblikken, U tot geen Beul verstrekken, maar dat Gy berouw hebbende, by God verzoening vind, en ten laatste moogt bekoomen een Zalig

E Y N D E.

KLINK-

KLINK-DICHT

TER STAAVING DEEZER

BRIEF,

En ter Eere van de Welmeenende Vaderlandsche SCHRYVERS, van de

POST VAN DE NEDER-RHYN.

Wie ziet de Handelwys van Utrechts Magiſtraaten,
Wanneer zyn Hoogheid dacht, hy reên tot klagten had,
(Alzo hem was bericht, hoe hy in zeeker blad
Gehoond wierd, dus verzogt 't voortaan niet toe te laaten)

Dat het gedrukt meer wierd, hoe zy die leugens haaten,
Als Burgervaderen en Beſchermers van hun Stad,
Getuigen aan den Vorst dat blad geen kwaat bevat,
Maar 't Nut en Hyl vertoond ten beste deezer Staaten.

Den Erf-Stadhouder! die Rechtvaardigheid bemind,
Doet onderzoek der zaak, betuigd hy 't zo bevind,
De Poſt der Neder-Rhyn, was nuttig voor den Landen.

Zo GOSSE, BARUETH, de Patriot, en meer
Misleiders van den Vorst en Schenders van zyn Eer,
De Post weer randen aan, doen zy zyn Hoogheid ſchanden.

